СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 271. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, четвер, 20-го листопада 1947. No. 271. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, November 20, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЧАС ЗАСТАНОВИТИ БЕЗЛИЧНУ ПРОПАГАНДУ СОВЄТІВ — КЛИЧЕ МАРШАЛ

Шікаґо, 18 листопада. — Секретар стейту Маршал наталврував совєтську „безличну і погорди гідну" пропаганду як загрозу для світу і заявив, що вже прийшов час, щоб її застановити. „Ми не маємо на думці придивлятися безчинно, як розкладається міжнародне суспільство, до якого ми належимо" — заявив Маршал, виголошуючи свою промову на обіді, уладженім шікаґовською Радою Чужинних Відносин і місцевою торговельною палатою з участю 1,300 осіб. На промову звернули всі увагу хочби тому, що її виголосив Маршал в передодень виїзду на конференцію міністрів Чотирьох Потуг, яка почнеться в Лондоні 25 листопада. Він пригадав, що Росія мусить сама собі приписати вину за викликання ворожого настрою еред американського населення до Совєтів після покінчення війни проти Німеччини. Відносини між Совєтами й Америкою стають напруженими не тому, наче б Америка й Росія мали суперечні інтереси, але тому, що Росія шука своїх власних цілей в повоєнній Европі. Америка має на думці лише „продукцію, відбудову й видужання" Европи, а міжтим Росія безупинно прозиває Америку і поширяє пропаганду, наче б вона пустилася на імперіялістичну політику. „Коли б Америка мала на думці поширити свої впливи на Европу, тоді наша політика не була б звернена на покінчення залежности Европи від американських допомог, але на продовжування такого стану", твердив Маршал. Зате ті, що є противні видужанні Европи, обвинувачують нас в агресивних намірах, хочуть викликати війну і поширяють пропаганду з щораз більшою заїлістю, перекручуючи мотиви Америки в її зусиллях.

СЕНАТ ПРОТИ ВИСИЛКИ ГРОША, А ЗА ПОСТАЧАННЯ МАТЕРІЯЛІВ ЕВРОПІ.

Вашинґтон. — Сенатська комісія буджетова рішила, щоб допомогу для Европи не міряти грішми, а постачанням харчів і матеріялів до висоти $597,000,000 предявлених в Пляні Маршала. Щоб це можна осягнути, комісія піддає думку, щоб наперед обрахувати засоби харчів і життєвих матеріялів, які потрібні для втримання американського населення. Попри те обчислити сподівану видатність жнив у 1948 р. і припаси, які вже готові до екпорту заграницю. Комісія станула на цьому становищі, що треба наперед подбати про заспокоєння потреб американського населення, заки піде допомога Европі.

ПАТЕРСОН ЗА НАЙМОГУТНІЩУ ПОВІТРЯНУ СИЛУ.

Вашинґтон. — Бувший секретар війни Роберт Патерсон закликав Злучені Держави почати негайно розбудову наймогутнішої повітряної сили в світі тому, що „ще й тепер переживаємо часи амбітних диктаторів". Це домагання висловив він на зізнанні перед Президентською Комісією Повітряної Політики. Патерсон висловив погляд, що сама атомова бомба ще не вистарчальна до віднесення перемоги в найближній війні і щойно належна повітряна сила „приневолить майбутнього агресора стриматися, а що більше він буде стрманий". Патерсон пригадав, що з кінцем війни Америка продукувала по 96,000 літаків річно, а тепер ця продукція впала до 2,500 воєнних і торговельних літаків.

РОСІЯ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ ДЕНЬ І НІЧ — ДИРКСЕН.

Вашинґтон. — Конґресмен Еверет Дирксен складав свідоцтво перед палатною комісією закордонних справ, а крім того вигосив одногодинну промову про небезпеку комунізму. Він заявив, що Росія гарячково приготовляється до війни і як день так ніч думає над пересуненням Залізної Заслони аж до Атлантійського океану. „Совєти проповідують, що війна неминуча і приготовляються до неї" й тому конґресмен закликає дати негайну допомогу країнам Західної Европи. Він передбачує, що Чехословаччина опиниться впродовж 120 днів під комуністичним режімом, а Австрія й Німеччина підуть негайно за нею, коли Америка не вишле економічної допомоги Европи. коли Америка не вишле економічної допомоги Европі.

СТАНОВИЩЕ РОБІТНИЧИХ ПРОВІДНИКІВ ДО ПРОМОВИ ТРУМАНА.

Вашинґтон. — Вилйем Ґрін, предсідник Американської Федерації Праці прийняв 9 точок з програми президента Трумана для спинення інфляції, а з нехіттю віднісся до десятої точки, в якій міститься предявлення контролі робітничих заплат. Він одначе не відкинув її отверто.

Питсбурґ, Па. — Филип Морей, предсідник Конґресу Індустріяльних Організацій, заповів зібрання екзекутивних урядовців на 2 грудня до Вашинґтону, щоб з ними порадитися, яке становище зайняти супроти програми президента, в його промові з 17 листопада.

Обєднаними силами і пляново до визволення України

ПЕРШИЙ ДЕНЬ НАРАД ПАНАМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, 18 листопада. — Відкрита сьогодні Перша Панамериканська Українська Конференція продовжувалася сьогодні цілий день під гаслом мобілізації та обєднання всіх українських сил і їх повного та плянового використання в спільних змаганнях за визволення України та створення вільної і демократичної Самостійної Соборної Української Держави. Після відкриття Конференції, проведення молитви, реєстрації учасників та вибору президії, представники поодиноких делеґацій накреслили загальний образ стану, положення, організованости та праці українців — громадян поодиноких американських країн.

ОДНЕ СЕРЦЕ І ОДНА ДУША УКРАЇНЦІВ В КАНАДІ

Звідомлення делеґацій почав своєю історичною аналізою життя українців Канади голова Комітету Українців Канади і предсідник цеї Конференції, о. д-р Василь Кушнір. Згадавши коротко причини української еміґрації до Канади та її початки, ствердивши її постійний органічний звязок зі „Старим Краєм", бесідник говорив: Історія української іміґрації в Канаді йшла певними етапами і хоча кожний з них мав своє знамя, свої труднощі і окреме завдання, то всі вони мали одну і ту саму провідну ідею: На новій землі, серед різних народів сповняти місійну працю вірних патріотів українського народу та чесних громадян канадійської землі... Українці тому 50 років вступили на землю Канади з цінностями свого шляхетного серця, з довірям до всіх, своїх і чужих, зі скарбами віри і культури своїх батьків, з незламною рішучістю докласти всіх сил і праці своїх рук і ума для кращого завтра своєї нової Батьківщини і свого „Старого Краю". Ті цінності та дух любови і почуття спільноти були такі великі, що про піонірів української іміґрації в Канаді можна сміло сказати, що це одне серце і одна душа. В дальшому бесідник незвичайно ясно і красорічиво накреслив образ українців Канади, від їх чисельного стану починаючи а на програмових напрямних кінчаючи. Головною метою нашого зорганізованого життя бесідник вважає духову, культурну, політичну і т. д. єдність цілого українського народу, бо тільки в цей спосіб він потрапить здобути не тільки для себе належне йому місце „у народів вольних колі", але й вкласти неоцінені скарби своєї творчої душі та своєї праці в загально людську скарбницю.

ПРАЦЯ ДЛЯ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ — ЦІЛЛЮ БРАЗИЛІЙСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Про положення, працю, труднощі і досягнення українців в Бразилії говорили обидва делеґати бразилійських українців, голова Т-ва Прихильників Української Культури в Бразилії, о. Микола Іванів, ЧСВВ, та секретар цього ж Т-ва, Ілля Горачук. Передаючи Конференції братній привіт бразилійських українців, Ілля Горачук насамперед коротко висловив свою думку щодо самої Конференції. Час наших Зборів — говорив він — припав чи не на найбільш вирішальний момент в історії українського народу. Світ опановує щодалі глибша кріза і розвязка мусить прийти а одним з її головних складників без сумніву буде українська права. На наші плечі лягає важка відповідальність підготовити українців в західній півкулі до вирішального моменту кінцевої розвязки. Панамериканське обєднання українців повинно стати одним зі штабів визвольної боротьби українського народу. Власне під кутом визвольних змагань українського народу повинна відбутися ця Конференція, повинна провірити всі сили і засоби та обєднати їх і пляново використати для досягнення цеї великої мети. В дальшому бесідник зясував початки та розвиток і теперішній стан українців в Бразилії. Їм, як і їх братам в інших американських країнах, не легко доводилося. Багато труду, багато терпінь і поневірки, багато праці і невдач коштувало бразилійським українцям за весь час 50 років їх побуту в новій батьківщині, щоб добитись того стану і тої зорганізованости, яку вони досягнули сьогодні. В цьому допомгла їм насамперед вічно жива ідея праці в користь визвольних змагань українського народу. Ця ідея повинна нам й в майбутньому правити за базу і ціль в нашій праці та в нашому житті. Доклад про політичне і суспільно-громадське життя наших братів у Бразилії доповнив точнішими даними о. М. Іванів, звертаючи головну увагу на економічне положення та можливості дальшого розвитку. Доклад о. Іваніва, як і його попередника, був пронизаний твердим реалізмом і тому теж збуджував непохитну віру, що свідомою працею для великої мети, якою є визволення українського народу, можна справді добитись найкращих результатів.

ВЕЛИКІ ТРУДНОЩІ І ВЕЛИКІ УСПІХИ УКРАЇНЦІВ АРГЕНТИНИ, ПАРАҐВАЮ ТА УРУҐВАЮ

Від імені українців Арґентини, Параґваю і Уруґваю зложив насамперед палкий, братній привіт голова делеґації цих країн, Іван Греґоращук. Незламна віра українців цих трьох південно-американських республик в кінцеву перемогу української правди та непохитне бажання докласти всіх сил для досягнення цеї перемоги просвічує українцям Арґентини, Параґваю і Уруґваю в їх житті і праці. Цю свою віру, рівночасно з запевненням своєї повної співпраці для спільних українських змагань на шляху до спільної мети вони передають разом з привітом Конференції, всім своїм братам в інших американських країнах та всему українському народові. Огляд стану положення і праці українців в Арґентині, Параґваю і Уруґваю передав посол Андрій Білопольський. Накресливши насамперед справді трагічний образ початків української еміґрації до цих країн, повний безмірних труднощів, терпінь і навіть смерти, бесідник незвичайно річево і пластично представив теперішній стан та дальші можливості розвитку. В Арґентині, Параґваю та Уруґваю, як і в усіх інших американських країнах українців характеризує той сам нерозривний духовий звязок з цілим українським народом і те саме незломне бажання дати і від себе якнайбільший вклад в загальні українські змагання. Під цим кутом ведеться вся громадська праця і з цею метою її постійно поширюється та поглиблюється, не зважаючи на всі труднощі, на які натрапляється. А. Білопольський, як і всі попередні бесідники, висловив вру і переконання, що громадська праця українців в поодиноких американських країнах матиме більші успіхи і дасть кращі результати для цих країн і для добра українського народу, якщо її поведеться обєднано і пляново.

Докладом п. Білопольського закінчено огляд стану і положення українців в американських країнах. Голова делеґації українців Злучених Держав, Степан Шумейко, переповів тільки коротко історію Українського Конґресового Комітету.

РЕФЕРАТИ

Другу частину нарад першого дня Конференції попереджено прочитанням та обговоренням, приготованої вже УКК зовнішньо-політичної декларації Конференції. З малими змінами її прийнято одноголосно.

Цикль рефератів започаткував проф. Микола Чубатий (ЗДА) темою: „Українська справа сьогодні". Дальші реферати виголосили: о. С. В. Савчук (Канада) про „Основи суспільної економії", д-р Т. Дацьків (Канада) про „Наші політичні засади"), д-р Л. Мишуґа (ЗДА) про „Панамериканську-українську допомогу визвольним змаганням українського народу", інж. В. Коссар (Канада) про „Проблему одного спільного українського представництва поза межами України" та д-р Л. Цеґельський (ЗДА) про „Допомогу і оборону української еміґрації в Европі". (Змісту рефератів, з огляду на брак місця, не передаємо; вони будуть своючасно опубліковані в цілости).

В першому дні нарад ще відчитано цілий ряд привітів для Конференції від українців з усіх частин світу. Рішено відбути спільну Конференцію виключно в допомогових справах для нової еміґрації в Европі. Другий день нарад призначений на обговорення звітів, дискусію над рефератами та винесення кінцевих рішень. Якщоб не вистачило часу, конференція буде продовжуватися теж в четвер, 20. листопада. В останній хвилині телеграмою заповіджено приїзд на конференцію одного спостерігача з Европи на день 20. листопада. Наради продовжуються.

(Докінчення на стор. 4-тій).

ЗАГРОЗА ГЕНЕРАЛЬНОГО СТРАЙКУ У ФРАНЦІЇ

Париж, 18 листопада. — Рівночасно зі спробами реорганізації французького уряду на базі тісної коаліції всіх поміркованих партій з Леоном Блюмом та Полем Рейно на чолі, в цілій країні комуністи почали організувати страйки, що загрожують вже від деякого часу сподіваним генеральним страйком. Справа була предметом окремих нарад премієра Рамадьє і Блюма з міністрами економії та фінансів, перший з яких погоджується на виплату робітникам окремого „бонусу" на вирівнання збільшених коштів прожитку, проти чого виступає міністер фінансів. З багатьох місцевостей, головно промислових північно-західних частин Франції повідомляють, що зорганізовані в опанованих комуністами професійних спілках робітники не-комуністи відмовляються від страйку, при чому доходить до серіозних непорозумінь з комуністами. Не-комуністи вважають організований тепер генеральний страйк за політичний і тому проти нього виступають. Все це створює загрозливе положення в країні і скріплює сили екстремістів, що захитують політичною рівновагою країни.

ВІЙСЬКО ПРОТИ СТРАЙКАРІВ В ІТАЛІЇ.

Рим, 18 листопада. — Сьогодні вперше від закінчення війни відділи італійської армії були вжиті до здавлення бунту страйкарів, що хотіли здобути приступом станицю карабінерів в місцевості Корато біля Барі. Страйкарі були загородили дротяною барикадою головну автостраду та почали атакувати поліцію, як та намагалася усунути перешкоду. Поліція в самообороні була змушена відкрити огонь, вбиваючи двох атакуючих. В допомогу поліції закликано відділ мотирозованої піхоти з Барі. Випадок викликав велике занепокоєння в країні.

БЕЗПОСЕРЕДНЯ АМЕРИКАНСЬКА ДОПОМОГА ГРЕЦІЇ ПРОТИ ПАРТИЗАНІВ.

Атени, 18 листопада. Голова американської місії в Греції, Двайт П. Грисволд, сьогодні заявив, що згідно з новими повновластями звязкові офіцери американської армії братимуть безпосередню участь в грецьких плануваннях боротьби проти партизанів. Він додав, що американські офіцери виїдуть на терен боїв, яким сьогодні є вже властиво ціла країна. Досі американська місія не вмішувалася до військових дій грецької армії проти партизанів, обмежуючись виключно до постачання та нагляду над використанням допомоги, що її одержує Греція від Америки згідно з Доктриною Трумана.

СОВЄТИ ПРОТИ ГРОШЕВОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ В АВСТРІЇ.

Відень, 18 листопада. — Одною з найважніших турбот австрійського уряду є стабілізація власної валюти. З цею метою уряд встановив нові гроші, що завтра мали б бути предложені до затвердження парляментові та Контрольній Раді Союзників. Тимчасом виявляється, що Совєтський Союз не погоджується на введенння в обіг нових грошей в своїй зоні, що комплікує цілу справу. Совєтське становище, хоча ще офіціяльно не зясоване, ще тільки збільшило загальне неґодування австрійців большевицькою політикою в цій країні.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ТЕРОР В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Прага, 18 листопада (АП). — Терористична акція опанованого комуністами центрального чехословацького уряду проти демократичних сил в країні продовжується з неслабнутою силою. Міністер внутрішніх справ і оборони сьогодні знову повідомив про дальші арешти „змовників", що „продавали закордон вістки великої важности для оборони країни". Багато з арештованих мали „признатися" до вини. З Братислави, столиці Словаччини, повідомлено про арешт дальших 206 осіб, яких обвинувачується в „керованій зза кордону змові" на відновлення незалежної словацької держави..

$2,200,000,000 ДОПОМОГИ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 18 листопада. — Американський головнокомандуючий в Німеччині, ген. Л. Д. Клей, сьогодні заявив, що протягом чергових чотирьох років західна Німеччина дістала б 2,2000,000,000 долярів американської допомоги для відбудови господарства, з яким звязується загальну европейську відбудову, якщоб Плян Маршала був прийнятий і переведений в життя..

ВИСТУП МІКОЛАЙЧИКА В БРИТАНСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

Лондон, 18 листопада. — Станіслав Міколайчик, керівник леґальної польської протикомуністичної опозиції, що недавно втік з Польщі, виступив сьогодні на приватному засіданні Палати Громад, в якому взяли участь члени обидвох партій. Предсідником засідання був керівник опозиції, Вінстон Чорчил. Міколайчик інформував про політичне положення в Польщі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays. and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЧАС ПРАЦЮЄ НА НЕКОРИСТЬ ДЕМОКРАТІЇ

Як хто пригадує собі справу з навязанням дипломатичних відносин між Злученими Державами і Совєтським Союзом (а було це в часі економічної кризи, як прийшов Ф. Д. Рузвелт до влади), цей памятає, що виправдувано це головно виглядами на великий бизнес Америки з Совєтами. Різні економічні, фінансові та торговельні експерти розписувались тоді про більйони, що їх дістане Америка за машини та продукти, за які Совєти будуть платити готівкою.

Певно, були і такі, що звертали увагу на щось важніше й цінніше, як „інтереси" і доляри, себто на кров, на неволю, на мучеництво мільйонів людей в Совєтах. Ці люди чи групи — як от українці — навіть протестували проти визнання Совєтів, влаштовували протестаційні маніфестації, походи по вулицях і т. п. Були і такі, що доказували, що теж і з „інтересів" нічо не вийде, одначе перемогли совєтофільські ліберали, які тоді мали найбільший вплив на Рузвелта, діставши ще до помочі великий капітал, який глядів на звязки з Совєтами тільки з бизнесового боку.

Спершу, як знаємо ішло все гладко, але трохи пізніше зачались тертя. Виявилось, що навіть тяжко вести бизнес зі Совєтами. Та як прийшла війна і розірвалась спілка Гітлера зі Сталіном, зачалась спілка Совєтів з демократіями. Тоді совєтська пропаганда зачала голосити, що співпраця „усіх демократичних сил" не тільки можлива, але навіть конечна. Пропаганда ця мала великий успіх в Америці, так, що багато людей зачало справді вірити, що таке можливе; вірив у це теж і вашинґтонський уряд, зокрема президент Рузвелт.

Та прийшли повоєнні совєтські агресії, а з ними і цілковите розчарування американців, включно з вашинґтонським урядом. Зачало прийматись, що як з Гітлером не можна було робити бизнесу, так не можна його робити теж і зі Сталіном. Вашинґтонський уряд зачав навіть виявляти „твердший курс" супроти Совєтів, а вкінці взявся за ратування західньої Европи перед большевизмом. В такому то часі коли навіть скликується надзвичайну сесію конгресу на ухвалення фондів, потрібних на допомогу Европі й реалізацію політики „твердої руки", знов зачалась акція з боку великого бизнесу, щоб таки дійти до компромісу з Совєтами, вдержувати з ними широкі торговельні зносини і так забезпечити „нашому часові" мир.

На цю акцію звертає увагу політичний коментатор Едґар Анзел Моврер. Він каже, що це дуже „небезпечний бизнес", якраз такий, на який Совєти рахують згідно з наукою Леніна, залишеною большевикам, яка каже, що большевики „завжди можуть рахувати на капіталістичну захланність".

Усі ці, каже далі Моврер, вперті „апізери" повинні мати на увазі, що коли демократії взагалі ще можуть натиснути на Совєти, то на це саме тепер пора. Проволока є дуже небезпечна, бо у цій справі — час є проти демократій.

Думаємо, що так дійсно є, та що це повинні мати на увазі, як конгрес, так і уряд.

Президентова промова проти інфляції

Програмова промова президента Трумана, виголошена на надзвичайнім зібранні конгресу в понеділок 17. листопада, викликала непередбачувані наперед критичні завваги. Інтересне, що ці завваги відносяться в першу чергу до цієї частини промови, яка торкається домашніх американських справ, а не до першої частини, яка обіймає засоби для ратунку Европи.

Програма негайної допомоги. Европі, в якій включений Плян Маршала, була так всесторонно наперед обговорена, що вона стала майже аксіомом американської закордонної політики на найближчу пору. Отже, хоч саме для неї скликано надзвичайну сесію конгресу, то про неї небагато говорять або пишуть у газетах. Зате друга частина так полонила уми провідних людей, що вони наче не звертають увагу на постачання допомоги, а журяться виключно внутрішнім американським господарством.

Допомога заграниці не може бути відокремлена від внутрішнього положення країни. Вона закроєна на таку велетенську скалю, що потребує основного наладнання відносин у краю. Отже може статися таке, що конгрес негайно ухвалить закон чи переведе резолюцію в справі негайної допомоги, а коли прийдеться шукати за засобами для допомоги, то щойно тоді почнеться звичайна в демократичній Америці дискусія, яка порушить політичні й суспільні угрупування до самого споду.

Президент приготовляється до промви незвичайно обережно: З його доручення радили конгресові комісії для розглянення Пляну Маршала; радив кабінет міністрів; президент засягав інформацій серед бизнесових та робітничих кол і від припадкових відвідувачів; появилися запевнення провідників з Республиканської Партії, що вони підтримають цю програму; створено окремий безпартійний комітет під проводом бувшого секретаря стейту Генрі Стимсона. Все те тривало півчверта місяця і така підготова видала бажані результати. Як загально говорять, конгрес не буде ставити ніяких перешкод для негайної допомоги.

Та коли йде про наладнання внутрішньої господарки, яка змагає до цього, щоб стримати інфляцію, то ця частина промови викликала несподівано гостру критику. Найдальше йдучі є завваги сенатора Роберта А. Тефта, в його промові, виголошеній по радіо негайно після промови президента. Тефт представляє Республиканську Партію, яка вважається під теперішню пору речником великого бизнесу й тому він усією силою вдарив в програму Трумана, яка змагає до контролі бизнесового життя. Він натаврував економічну програму президента як один крок до переміни Америки на тоталітарну державу. Коли ж іде про практичне примінення засад економії, то Тефт схарактеризував їх як реакційні радше ніж поступові, чи ліберальні.

Звісно, що Демократична Партія складається з двох крил: консервативного крила, в якому провід ведуть предпредставники південних стейтів; і ліберального крила з різними відтінками між представниками решти стейтів. Консервативний сенатор Гері Ф. Бирд, заявив, що президент Труман вийшов з пляном „найбільшої економічної реґіментації наших домашніх справ, яку колинебудь пропоновано в мирних часах". Бувший предсідник палати репрезентантів Сем Рейберн, сказав, що промова президента це „світле зясування нашого положення", а демократичний сенатор з Колорадо Едвин С. Джансон сказав отверто, що чим більша допомога для заграниці, тим більша мусить бути контроля вдома. Комунофільський конгресмен Віто Маркантоніо з Ню Йорку заявив, що програма президента причиниться до ще більшої підвишки цін на життєві продукти, а предсідник Юнайтед Стейтс Чембер оф Комерс Ирл О. Щрів, отже представник бизнесу, висловив переконання, що Европі не вдасться допомогти таким способом, що заведеться економічні пута подібні до тих, в яких находиться Европа.

Коли йде про становище робітничих провідників, то досі появилося звідомлення, що представники Конгресу Індустріяльних Організацій знали, яке становище займе президент в справі контролі робітничих плат і що вони дали наперед свою згоду на це. Тому, що президент відбув конференцію з представниками робітничих юній, можна догадуватися, що в цім є якась правда. Одначе Луїс Старк, вашинґтонський кореспондент нюйорського Таймсу звідомляє, що представники робітництва були заскочені точками в промові президента, в яких він домагається не лише контролі цін, але й контролі над робітничими платнями. Старк каже, що предсідник Американської Федерації Праці має виголосити спеціяльну промову по радіо в цій справі, а про „неурядові" голоси з табору К. І. О. Старк каже, що вони противні замороженні платень, а зате витають контролю над цінами продуктів.

Деякі республиканські провідники говорять, що в промові президента міститься теж стратегія перед виборами в наступному році. Це, очевидно, не є виключене й тому президент так дбайливо відмежував свої пропозиції для наладнання внутрішньої господарки від предявлень в справі допомоги Европі.

У. П. А. потрясає основами держав

Дня 18-го листопада світові пресові агенції, а за ними світова преса подали з Праги, Чехословаччина, офіціяльний комунікат чеського міністерства внутрішніх справ та міністерства оборони про розкриття нової „змови проти держави", цим разом вже таки в кордонах самої Богемії і Моравії. Раніше подібну „змову" розкрито вже в Словаччині. Вслід за цим, в Чехії, як і в Словаччині пішов большевицький погром всіх демократичних сил в країні. Тюрми заповнені арештованими, по країні вганяють „летючі відділи" командуваної комуністичним міністром поліції і рівночасно почалася масова втеча населення, одних в ліси і гори, інших закордон під охорону західних демократій. В обидвох випадках словацької і чеської „змови проти держави" подано офіціяльно звязок зі західними великодержавами та з „бандерівськими бандами", як там з наказу Москви називається Українську Повстанську Армію. В останньому повідомленні про „змову" в Чехії офіціяльно подано, що „змовники" збирали вістки про рухи УПА на чехословацькій території та „продавали їх західним великодержавам", як теж вможливлювали перехід закордон „антидержавних елементів".

Історія справді небуденна. Не зважаючи на всі можливі неточності інформацій, не має сумніву, що державно-політичну крізу в Чехословаччині звязується з діями Української Повстанської Армії. Незаперечним фактом є теж, що останні події в Чехословаччині є тільки одною ланкою в ланцюху політичних подій в східній частині поділеної большевицькою залізною заслоною Европи. Не треба аж глибокої аналізи, щоб за цим усім побачити залізний аргумент української збройної бортьби за визволення.

Переглянути б тільки коротко події в цій частині Европи за останній рік. На початку року Москва вислала в Україну свого „залізного комісара" Лазара Кагановича, що заступав місце Хрущова в партії та повів безоглядний терор в країні, вичистивши — не зрахувати вже навіть котрий раз з черги — вже не тільки „ворогів народу" серед народу але навіть в своїй комуністичній партії, змінюючи більшу частину її керівників. Рівночасно з вістками про повстанський рух в Україні повідомлено про назначення Жукова, героя совєтської „вітчизняної війни" та тріюмфатора з Берліна, командантом Одеської Військової Округи. Про самі дії УПА в Україні, головно за Збручем, доходили вістки тільки в ряди-годи, бо їх пильно берeглося випробуваними засобами совєтської цензури та всім, що належить до „тіснішої" совєтської залізної заслони. Інше діло зі Західною Україною. Европейські пресові агенції, зізнання втікачів, спостереження подорожних, всі однодушно ствердили, що ціла країна є під знаком боротьби УПА. Відділи УПА доходили на передмістя Львова громили безпощадно совєтську адміністрацію, занімали цілі райони, встановляючи свою владу, совєтські військові магазини вилітали в повітря, пропадали безслідно екаведисти та інші представники окупаційної влади, коротко: в другому році після формального закінчення війни, Совєтський Союз дрожить в своїх основах від ударів УПА, що їх ще й дальше за совєтськими підшептами продовжується в світовій пресі зводити до „банд".

Рівночасно зі скупими вістками про бої УПА в Україні. варшавське радіо і польська преса вже навіть не пробували затаювати смертельної загрози для комуністичної Польщі збоку УПА. Часом здавалося, що ціла большевицько-польська внутрішня, а то й зовнішня політика подиктована діями УПА. Польські вибори, проголошення амнестії, рівночасно з кількакратною додатковою мобілізацією поліції і війська, масова примусова висилка прикордонного населення і т. д. все стояло в будьякому звязку власне з діями УПА. Вбивство українськими повстанцями віцеміністра війни і наділі військового комуністичного диктатора в Польщі, ген. Сверчевського, було тільки одним фрагментом в тій боротьбі. Польський уряд подає офіціяльно свої втрати в боротьбі з „терористичним підпіллям" на сотні, але „соціялістична" статистика вже має свою „славу".

Після того прийшло офіціяльне повідомлення про підписання потрійного військового договору між Совєтською Росією, Польщею і Чехословаччиною з цілком виразною метою боротьби проти УПА. Ані „непереможна" совєтська армія та криваве НКВД, ані польські комуністичні „сіли збройне" наспілку з такою ж „службою безпеки" не можуть дати собі ради з „українськими бандами" і кличуть на допомогу ще чехів та правдоподібно румунів. Над Карпатами гудуть літаки, розриваються бомби і свищуть кулі, що ними армії трьох держав, в тому одної „шостої частини світу", вже від кількох років продовжують започатковану Гітлером „ліквідацію українських банд". І з яким вислідом? Через Туреччину та всякими іншими манівцями з-поза залізної заслони знову прокрадаються вістки про посилену акцію У. П. А. на Волині та в Центральній Україні, Чехословаччина опинилася у военному стані з УПА, польской міністер безпеки домагається в соймі більших фондів на боротьбу з кілька разів вже „зліквідованими" повстанцями, а в західній зоні Німеччини появляються та дають себе добровільно інтернувати американським властям кілька соток добре озброєних і здисциплінованих, хоча вкритих ранами і виснажених довгими боями вояків легендарної, героїчної УПА, Української Повстанської Армії.

Без огляду на те, що було безпосередньою причиною останньої внутрішньо-політичної кризи в Чехословаччині, незаперечним фактом є, що теперішню протидемократичну чистку і терор там переводиться з наказу Москви, як їх вже переведено в інших опанованих Совєтами країнах. Незаперечним фактом є теж, що одною з головних причин, які заставляють Москву до цих гістеричних заходів в своїй „сфері" є смертельна загроза для большевизму з боку українського визвольного руху, на чолі якого стоїть героїчна Українська Повстанська Армія та довкруги якої обєднуються визвольні рухи всіх інших поневолених тоталітарно - большевицькою Москвою народів. Під ударами Української Повстанської Армії, під загрозою скріплених та осмілених нею визвольних рухів інших народів, рівночасно з рішучою протибольшевицькою поставою західних демократій, комуністична Москва тратить нерви, а це є першим неомильним передвісником поразки і кінця. Тоді сьогоднішні ще [illegible] „українські банди", героїчна Українська Повстанська Армія, буде вписана золотими буквами в історію людства, що його вона допоможе вже раз на завжди звільнити від постійної загрози терору, насильства, неволі та всіх тих жертв і терпінь, що їх судилось зазнати українському народові наперемінно то від гітлерівського то від большевицького ворогів людства.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

19)

Аґлая знову взяла Карамазову за руку і зі співчуттям подивилась на неї.

— Що духота, то це ви правдиво говорите, — сказала вона. — Але не в одній же духоті справа; я думаю, що вам усе таки важко — вам, комуністам.

— Чому ж нам важко?.. Ви зовсім даремно співчуваєте.

— Невже вам можна пити горілку? — з робленим здивуванням спитала Аґлая.

— Звичайно, можна. Хіба ви не чули? Але, як то кажуть, уміру.

— Словом, золота серединка? Ну, що ж і це добре. Отже, зробіть мені милість і випийте зі мною „вміру"...

Вона не дочекалась відповіді і, підбігши до крамаря, запропонувала йому поставити на один із столиків пляшку горілки. Потім, підлетівши до компанії, схопила Карамазова та товариша Вовчика за руки й потягла їх до Ганни.

— Я теж думаю, що зараз не варто пити, — сказав товариш Вовчик. — І справді духота страшенна?

— Ну, от, і цей тієї ж співає... А що ти мені вранці говорив.

Карамазов зиркнув на Аґлаю, зробив рішучий крок до крамаря.

— Чи нема у вас якогось кабінету, де можна було б посидіти? — спитав він.

— Як так нема! — ні з того ні з цього образився І. Л. Карасик.

— Так би й давно! — сказала Аґлая і, здається, п'ятий раз узяла Ганну за руку. — Чудачок цей Дімі, страшенно незрівноважена натура... Ви вже давно з ним живете?

Підійшла до Ганни й тьотя Клава і теж узяла її за руку.

— Ви мені, їйбогу, подобаєтесь, — сказала вона. — Я завжди гнівалась на Дмитрія, що він так із вами поводиться.

— Я вас не розумію! — кинула Ганна й розгублено дивилась на товариша Вовчика; вона раптом відчула себе зацькованим звірком.

— Ну, як же так, — промовила тьотя Клава. — Хіба це гарне поводження, коли він тільки сьогодні спромігся вивести вас на люди?

— Тут Дмитрій ні при чому. Я сама нікуди не хотіла виходити.

— Сама? Ну це інша справа. Товаришка Ганна, очевидно відпочиває, фунти, так би мовити, набирає. Це — зовсім непогано.

Вони вже сиділи в кабінеті, біля них метушився крамар. Карамазов перетворився. Коли за якісь півгодини він був похмурний, то тепер на його обличчі ввесь час грала весела усмішка, і він щедро розкидав дотепи та сентенції. Аґлаїн цинізм, що спершу його приголомшив, скоро став за те джерело, яке напоїло його чарівною водою і дало йому, так би мовити, „наплювательський" настрій. Він добре знав, що Ганна давно вже рветься додому, що фльоберівські дами не дадуть їй спокою, і, нарешті, знав, що вже, можливо, недалеко навіть до скандалу, але все це вкупі не тривожило його, все це вкупі підштовхувало його робити те, що іншого разу він би безперечно не зробив. Він згадував сьогоднішній ранок, згадував Аґлаїне тіло, і йому хотілось мучити Ганну — мучити за те, що вона не дає йому взяти це тло... і взагалі уперто стоїть йому на дорозі.

— Ну, і хтож буде пити? — безпорадно махнув рукою лінґвіст, коли крамар наповнив келихи.

— Хіба ти не думаєш? — сказала Аґлая. — Ну так тоді давайте втроє... Ви, Ганно, теж, звичайно, не будете?

— Не буду.

Добре... Який же нам тост придумати?... Avancez un peu,

— Mille pardons за французьку мову. Але, messieurs, laissez moi seulement m'instaler.

Аґлая раптом перехилила келих і випила свою горілку. Випила тьотя Клава та Карамазов.

— А тепер можна й тост придумати — сказала Аґлая після другого келиха. — Я випила, товариство, за відважних і вольових людей. Чуєте? Я випила за безумство хоробрих! Але не за те безумство, що привело троглодита до стану вишуканої людини. Я випила за те безумство, що вородилось у сорентівського міщанина Пєшкова, — я випила за те, безумство, що не знає тупиків і горить вічним огнем стремління в невідомі краї. Я випила за безумство конкістадорів... Ви мене, Ганно, розумієте? Дозвольте вам одрекомандуватись. Я — нова людина нашого часу. Я одна з тих молодих людей, що як гриби виростають біля ваших комячейок і яких ви не помічаєте. Дмитрій Карамазов, ти знаєш, хто перед тобою сидить? О, ти не знаєш, як сказав би Гоголь, хто сидить перед тобою. Це сидить твій антипод. Але ви мене все таки, я бачу, не розумієте. Ах, друзі дорогі... Давайте ще випємо за безумство.

Аґлая знову перехилила келех. Обличчя їй розчервонілось, і очі блищали химерним блиском. Карамазов із захопленням дивився на дівчину.

— І ще я хочу сказати, друзі мої, що хоч це й дивно, а породив мене ніхто інший, як ваша ячейка. Це моя рідна мама...

(Далі буде)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕВЯТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Юрій Шерех (Професор УВУ в Мюнхені).

Принципи і етапи большевицької політики

щодо словянських мов в СССР (крім російської).

2)

Увень цей рух, що набрав справді потужних і імпозантних розмірів, виріс як рівнодійова двох складників: з одного боку, діяв большевицько-окупантський апарат, змушений до такої політики становищем на Україні, про яке згадувано вище, але зацікавлений у гальмуванні цієї політики; з другого боку, цей рух був виявом справжніх прагнень українського народу, що, не маючи до диспозиції інших ділянок життя, мало не всі свої кращі сили переключив на культурну ділянку. Якщо другий чинник був зацікавлений у найглибшому і органічному розвитку процесу, то перший намагався надати процесові зовнішньо-поверховного характеру, навіть непомітно скомпромітувати його. Саме звідси йде захоплення зовнішніми моментами (перемальовування вивісок, писання в установах по-українськи при розмовах по-російськи, навіть тоді, коли відвідувачі зверталися по-українськи), фактичне вилучення з українізації всіх відповідальних працівників, призначуваних в умовах жорстокої централізації апарату з Москви, постійні відрочення термінів іспитів для партійців, внаслідок чого об'єктом українізації ставали... машиністки, реєстратори й кур'єри, а це приводило до дискредитації українізації. Отже, по суті українізація стала ареною прихованої бортьби українських і антиукраїнських, большевицько-окупантських сил. Тим то її наслідком було, з одного боку, поширення української мови серед міських елементів і поглиблення знання української мови й культури, а з другого боку, серед деяких прошаків людности — компромітація української мови. Таке подвійне становище викликало реакцію з обох сторін. З одного боку, партія змушена була нагадати про завдання й межі українізації (культура, національна форма, але соціялістична змістом — цебто комуністично - окупантська в принципі; нерозривність зв'язку м Москвою) в постановах червневого пленуму 1926 р. З другого боку, ідеологи українського народу (Хвильовий, Волобуїв, Антоненко-Давидович) ставлять питання про остаточний розрив з Москвою в культурі і про підведення під українізацію якщо не політичної (про це теж гостро ставили питання Шумський і Хвильовий), то принаймні економічної бази (розвиток української техніки, промисловости, торгівлі тощо), без чого українізація лишалася зовнішнім процесом, без глибокого коріння. Власне цей внутрішньо-суперечний характер українізації й кристалізація двох протилежних поглядів на неї стали одніею з причин пізнішого відмовлення большевиків від неї коли вона зробилася небезпечною для них.

В науково-теоретичному розробленні укр. і блр. мов період українізації і білорусизації дав дуже багато. В мовознавстві цих років, яке розвивалося як на підсоветські умови досить вільно, визначається два напрямки. Це, поперше, школа національно-етнографічна, що в своїх практичних застосуваннях переростала в загострений пуризм. Найвидатніші представники її — Євген Тимченко, Олена Курило. Спираючися на старі ідеалістично - романтичні критерії мовознавства, вбачаючи в структурі мови й тенденціях її розвитку вияв духу народу, вони практично відкидали новіші явища в розвитку української мови й закликали до її історично-фолкльорних джерел. Їхні праці йдуть під знаком дослідження народніх говірок в їх найменше заторкнених цивілізацією міста виявах, під знаком установлення рис мови старіших письменників (до середини XIX ст.), ближчих фолкльору, мови старших фолкльорних записів, почасти безпосередньо мови давніх текстів і документів XV-XVIII ст. Останнє стимулювало й видання „Історичного словника укр. язика" під ред. Є. Тимченка, якого вийшло два випуски. Особливо в синтаксі, а за тим також і в словництві реконструйовані таким способом норми переносяться як національно-самобутні на сучасну літературну мову. Численна армія популяризаторів — автори підручників, викладачі, літредактори (спеціяльні „контролери мови" — інституція, запроваджена в усіх видавництвах) — теоретично або практично здійснюють ці норми й прищеплюють їх мовцям.

Школа ця фактично панує; але з нею поруч співіснує друга школа, що теж виходить з позицій самобутности мови, але не відкидає й розвитку літературної мови пізніших часів, надає мовним нормам, виробленим і зафіксованим на письмі більшого значення, ніж фактам архаїчним, діялектним, фолкльорним. Визнаючи новіший розвиток літературної мови за органічне продовження попереднього і не відкидаючи европейських впливів, що їх за цей час мова зазнала, ця школа разом з тим фактично прихильніше ставиться до галицького внеску в українську літературну мову. Типові представники цієї школи — Ол. Синявський і молодші мовознавці, що купчилися в Харкові навколо Синявського й Булаховського (Сулима, Німчинов, Наконечний та ін.), Бузук у Білорусі. Вплив цієї школи був менший, що випливало з її поміркованішого характеру. Проте, слід зауважити, що обидві школи не були чітко скристалізовані і не були ворожі одна одній, а пізніше були визнані большевиками за однаково ворожі.

(Далі буде).

З українського життя у Франції

ШТРАСБУРҐ (Ба Рен).

Місціві французькі християнські організації влаштували дня 29. чирвня ц. р. великий кермеш (святковий ярмарок), фестин, до участи в якому запросили і Філію ОУРФ.

Хор в національних строях вийшов на сцену, всвітлі рефлекторів. Іванна Ступаківна, прегарною французькою мовою, через мікрофон, розповіла присутнім, в коротких словах, про українців та про те, чому вони мусять тинятися чужиною. Голосники несли ці слова до кількатисячної публики, яка, уважно, вислухавши, привітала українців бурею оплесків.

Потому, під дириґуванням п. Литвина, залунали українські мелодійні, стрілецькі пісні. На зміну пісням прийшли танці: аркан і запорожець. Окликами „біс!", змусили українців аж три рази вийти на сцену та співати ще і ще.

Французька преса, а особливо „Нувель Альзаес'ен", висловилась про цей виступ з великою похвалою.

День Матері.

Дня 6. липня ц. р., заходом Філії ОУРФ, у Штрасбурзі урочисто вісвятковано День Матері. В гарно прибраній залі, в год. 17-тій, зібралися чисельно українці Штрасбурґу і околиці на це свято. Вступне слово виголосив голова місцевої Філії п. Голота, потому з святочним рефератом виступила п. Федорченко. В мистецькій частині вечора відспівано кілька відповідно підібраних до цього свята пісень, а наші найменші віддеклямували гарно вірші та роздали матерям квіти.

ВІТРІ ан АРТҐУА (Па де Кале).

Здавалося, що в околиці Вітрі немає свідомих українців, і тому там ніколи ще не відправлялося українське Богослуження. Та знайшовся там один свідомий українець, Тома Кобак, який не пожалував ні труду, ні гроша, щоб лише приєднати людей до нашої Церкви та до рідної робітничої організації. І його праця увінчалася успіхом.

На першій Службі Божій, у Вітрі, що відбулася 3. серпня, було коло 30 осіб. По Службі Божій священик прочитав імя всіх жертводавців, що зложили на купно фелона для української церкви у Лілю 4,850 фр.

Потому делегат Головної Управи ОУРФ виголосив змістовний реферат та поручив Тимкові Кобак і Олександрові Цюх тимчасове провадження гуртка у Вітрі аж до Загальних зборів. — (У. Ф.).

Панамериканська Українська Конференція в Ню Йорку

(Докінчення зі стор. 1-шої)

ВІДГОМІН В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРЕСІ.

НЮ ЙОРК ТАЙМС: УКРАЇНСЬКІ ГРУПИ ДОМАГАЮТЬСЯ АКЦІЇ О.Д. ПРОТИ СОВЄТІВ

Ню Йорк, 19 листопада. У звязку з Першою Панамериканською Українською Конференцією, Ню Йорк Таймс в сьогоднішньому виданні пише: Представники організацій, що охоплюють людей українського походження в країнах Північної і Південної Америки, звернуться до Генеральної Асамблеї Обєднаних Держав з проханням припинити те, що означається як „нарочну політику народовбивства, яку переводить Совєтська Росія та її сателіти", що — згідно з твердженням — є загрозою для тривкого миру. Резолюцію, що піддержує таке становище, прийнято вчора після довщої дискусії на першій сесії Панамериканської Української Конференції в готелю Тефт, в якій беруть участь делегати зі Злучених Держав, Канади, Бразилії, Аргентини, Парагваю та Уругваю. Петиція, що взиває Генеральну Асамблею „створити міжнародну комісію, яка прослідила б створене в Україні положення і виготовила справедливий та безсторонний звіт", буде предложена вибраним споміж делегатів комітетом, як твердить Степан Шумейко, голова Українського Конгресового Комітету Америки. В резолюції теж згадується, що „Совєти відмовляють 40,000,000 українців права на їх національну свободу та ведуть політику, скеровану на знищення українців, як національної, культурної і релігійної спільноти". Резолюція підкреслює, що „завзята військова протиакція проти цих усіх затій на національну свободу українців перемінила сьогодні Україну в правжню бочку пороху в Східній Европі, що створює велику загрозу для тривкого миру".

Злучені Держави й Ліберія

Коли Ліберія — єдина республика в Африці — святкувала соту річницю своєї незалежности, вона запросила уряд Злучених Держав взяти участь в обходинах того свята. Це запрошення, яке американський уряд прийняв — було не тільки виявом доброї волі; воно вказувало на тісні звязки між двома країнами та на ту ролю, яку мала Америка в створенні Ліберії.

Ідея створення Ліберії зродилася в думках деяких американських ідеалістів, які року 1817 рішили, що треба викупити нігерських невільників від їх американських панів та поселити їх в Західній Африці. Завданням того руху було повільне знищення невільництва в Злучених Державах. За допомогою американського колонізаційного товариства перша невелика група викуплених нігрів була поселена на західнім побережжі Африки на початку 1820-х років та було засновано місто Монровія. (Це місто було названо в честь тодішнього президента Злучених Держав — Джемса Монро). Цю колонію свобідних нігрів спочатку підтримували американські добродійні товариства. Але з часом це спинилося і Ліберія проголосила себе республикою року 1847, створивши владу на зразок Злучених Держав та признавши англійську мову своєю офіційною мовою.

Коли кордони нової республики були остаточно визначені, вона мала територію майже таку як стейт Пенсилванія. Поділена вона на дві частини, що різняться між собою — одна прибережна, з білими будинками та з організованою владою, друга — дика країна вглиб, під управою ватажків місцевих племен.

З початку Другої Світової Війни інтереси Злучених Держав та Ліберії ще більше їх зблизили. Ліберія, яка знаходиться на побережжі найвужчої частини південного Атлантійського океану, напроти Бразилії, мала велике стратегичне значення для американської военної кампанії в Північній Африці та на Середземнім Морі. Сама вона потребувала деяку військову поміч, бо німці робили заворушення в сусідних французьких та англійських колоніях. Злучені Держави вислали Ліберії зброю та амуніцію. Ліберія, в свою чергу, дала летунські бази та помагала американцям будувати военні дороги та летунські майдани.

Сьогодня одна американська інженерна фірма провадить під доглядом американських морських інженерів поширення порту Монровія. Також плянується розвинути й поширити великий летунський майдан („Робертс Філд") для комерційних літаків.

За мирного часу Америка цікавиться Ліберією зогляду на її великі запаси природних багацтв, сирих матеріялів. Наприклад, обраховують що в тропикових лісах Ліберії є яких десять мільйонів гумових дерев. Ще в 1926 році уряд Ліберії віддав в концесію один мільйон акрів таких лісів американській компанії, „Файерстон Таєрс енд Робер Компани", в Акрон, Огайо, на 99 літ. На тисячах з тих акрів діставали гумову ропу ще до війни, а в часі війни це важне джерело було поширено для потреб Америки у війні. Має Ліберія також важні поклади залізної руди. Одна американська група заклала ліберійську корпорацію для здобування тої руди та вивозу до Злучених Держав.

Господарський розвиток Ліберії буде й надалі корисним для обох країн, наколи соціяльний та політичний розвиток ліберійського населення що належить до африканської раси — буде йти в парі з ним.

Злучені Держави помагають Ліберії в справі поліпшення умов життя для населення, так само як помагають господарському розвитку. Але проминe ще багато часу, заки можна буде говорити про значний поступ. Велика більшість населення належить до різних місцевих племен. Тільки ті, що живуть в прибережній смузі — яких 100,000 осіб, серед них нащадки викуплених в Америці невільників — мають свої церкви, школи та організований уряд.

З кінця 1944 року наш федеральний уряд народнього здоровля має в Ліберії лікарів, доглядачок хорих та фахівців в ділянці відживлення. Цей уряд сподівається, що зрештою вдасться вишколити ліберійців (можливо в Злучених Державах) так аби вони самі провадили справу охорони народнього здоровля. На жадання уряду Ліберії Злучені Держави помагають йому виробити плян освіти щоби ліберіці мали можливість приспішити свій власний господарський та соціяльний розвиток. Ліберійцям потрібна також політична освіта і президент Ліберії, Тюбман, вибраний в 1944 році старається обєднати все населення в дійсній демократії. Під його проводом конгрес Ліберії вже поширив права членам різних племен та жінкам.

Злучені Держави та Ліберія мають чимало звязків. Це не дивно, взявши під увагу історію взаємовідносин між обидвома країнами.

Загальна Рада.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

12,276 Яремко Володимира і Антона братів з с. Довгомостиск (Судова Вишня) від Коваль Михайла.

12,277 Хомин Катерини (Мороз) від Хомин Василя з Михайлевич (Дрогобич).

12,278 Неродик Максима з с. Городок (Ковель) від Неродик Павла.

12,279 Меґіс Ксені тітки з с. Радохинці (Мостиська) від Гатиляк Ксені в Бразилії.

12,280 Гузар Івана з с, Стрілиск, Дідич Павлини, Ковба Парані з с. Бабухів, Думка з с. сельчан Нового Села від Кузик Василя.

12,301 Пасічник Павла Антоновича з Волині пошукує за батьком Пасічник Трохим.

12,302 Котюк Марії тітки з с. Оліeва Королівка (Городенка) від Мандрик Петра.

12,303 Валіх Катерини з с. Торговиця (Товмач) від Яцевюк Михайла.

12,304 о. Куцький Івана, Ґела Андрія, Посталюк Семена всі з с. Сторонибаби (Золочів) від Літинська Анни.

12,305 Батіх Дмитра стрийка з с. Чорна (Лісько) від Батіх Еви (Зозуляк).

12,306 Павлусик Луки з с. Мільно (Зборів) від Козак Антона.

12,307 Пайончковська Стефанії д. Петра з с. Середпільці (Радехів) від Стефанюк Романа.

12,308 До бувших парохіян з сіл: Рукомиша і Заривинець (Бучач) від доньки пок. о. Билинкевич просить відізватися Билинкевич-Ґуґлевич Іванни.

12,309 Ожиховська Марії (пол. націон.) з с. Вязаниць (Ярослав) пошукує Висоцька Марія.

12,310 Петрущак Николая з с. Серафинці (Городенка) від Петрущак Василя.

12,311 Буковська Анастазії тітки з Золочева (Галичина) від Жируха Ярослава.

12,312 Барнік Тимка, Марії і Станислава Бажицьких з с. Березниці Вижньої (Лісько) від Гірняк Михайла.

12,313 Іванчук Миколи, Йосифа і Володимира вуйків від Драгущак Ярослава (по мамі Іванчук) з Дрогобича.

12,314 Федина Анастазії тітки від Андрейко Василя з с. Нанчілка Мала (Старий Самбір).

12,315 Масляник Йосифа стрийка та стр. братів і сестер Сабат Марії тітки і кревних з Хирова, Самбора, Стрия від Масляник Олександра.

12,316 Башнянин Семена, Корба Василя кревних від Милан Василя.

12,317 Син Микити дядька з с. Великої Бубнівки (Поділля) від Кушнір Петра с. Марії.

12,318 Семотюк Василя від Семотюк Осипа.

12,319 До бувших парохіян з Чорній к. Устрік і Жолобок та громадян з Крукених і Острожця (Мостиська) від о. Чавс Петра.

По інформації пишіть до:
United Ukrainian American Relief Committee,
P. O. Box 1661, Philadelphia 5. Pa
В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ПОШУКУЮТЬ

Пошукую ОСАДЦА МИРОСЛАВ (Osadca Myroslaw), син Івана і Вероніки, з села Нагірянка, пов. Чортків, Зах. Україна. Пошукує брат Ярослав Осадця. Адреса: **Osadca Yaroslaw,** Bivenhall Camp Site. I. NR. Witham — Essex, England, або **W. Synowicki,** 2529 Gascon Ave., Montreal P. O., Canada.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Повідомляємо членів і члениць, що місячні збори, Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбудуться в суботу, 22. листопада, в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Евє., в 7. годині ввечір. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до вирішення. — За уряд: М. Припхан, рек. секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.